

Sygn. akt IV U 1201/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2014r. w S.

odwołania M. B.

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego z dnia 31 lipca 2013 r. Nr (...) -RED-AL- (...) -15

w sprawie M. B.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1201/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 lipca 2013r. oznaczoną numerem (...) kierownik Inspektoratu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we W. (w ramach Oddziału ZUS w T.) działając z upoważnienia likwidatora funduszu alimentacyjnego na podstawie art.68 ust.1 w zw. z art.63 ust.3 i 4 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych odmówił umorzenia należności M. B. wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od (...). w łącznej kwocie (...)złoty. W uzasadnieniu powyższej decyzji wskazano m.in., że w sprawie nie zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności przemawiające za umorzeniem należności. Obecna sytuacja materialna zobowiązanego wyklucza możliwość jednorazowej spłaty zadłużenia. Nie posiada on bowiem żadnego majątku, który mógłby stanowić źródło pozyskania środków na spłatę zobowiązania. Niemniej odbywając karę pozbawienia wolności zobowiązany podejmuje pracę zarobkową uzyskując dochód, z którego Komornik Sądowy dokonuje potrąceń tytułem zobowiązań alimentacyjnych, co przyczynia się do systematycznego zmniejszenia zadłużenia na koncie zobowiązanego. Ponadto nie bez znaczenia w okolicznościach sprawy jest to, że dotychczas zobowiązany nie podejmował jakiegokolwiek próby dobrowolnej spłaty zadłużenia na przykład w formie układu ratalnego.

Odwołanie od w/w decyzji złożył M. B. wnosząc o jej zmianę i umorzenie w całości należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy błędnie ustalił, że otrzymuje on

kwartalny dochód w wysokości 471,64 złotych netto, podczas gdy w rzeczywistości uzyskuje dochód w wysokości 280,26 złotych netto, a do jego dyspozycji pozostaje kwota 123,95 złotych (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.6).

Sąd ustalił, co następuje:

M. B. posiada zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz dzieci wymienionego za okres od (...). (okoliczność niesporna).

W dniu 26 kwietnia 2013r. wpłynął do likwidatora funduszu alimentacyjnego wniosek skarżącego o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego za w/w okres motywowany trudną sytuacją zdrowotną i materialną uniemożliwiającą spłatę zadłużenia. Skarżący wskazał, że przebywa w Zakładzie Karnym w S. odbywając karę 25 lat pozbawienia wolności bez prawa do przedterminowego warunkowego zwolnienia. Obecnie ma 55 lat, a w chwili opuszczenia zakładu karnego będzie miał 72 lata. W zakładzie karnym czasami pracuje, ale nie jest to taka praca jak na wolności. Pracuje przez 3 miesiące, a później dochodzi do redukcji zatrudnienia. W tych okolicznościach nie jest realne, aby spłacił zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego, tym bardziej że Komornik dolicza sobie coraz wyższe koszty. Kiedy pracuje zarabia 150 złotych brutto i po potrąceniach do jego dyspozycji pozostaje 13 do 20 złotych. Za te pieniądze musi sobie kupić środki czystości, nie ma bowiem żadnej pomocy z wolności. Skarżący nadmienił, że gdyby pozostawał na wolności to spłaciłby przedmiotowe zadłużenie. W obecnych warunkach nie ma jednak takiej możliwości (wniosek o umorzenie należności z 26 kwietnia 2013r. k.197 akt organu rentowego).

Zaskarżoną decyzją z 31 lipca 2013r. odmówiono skarżącemu umorzenia należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego za okres od (...) w łącznej kwocie (...)złoty wskazując, że podczas pobytu w zakładzie karnym skarżący podejmuje pracę uzyskując dochód, z którego Komornik dokonuje potrąceń tytułem zobowiązań alimentacyjnych, co przyczynia się do systematycznego zmniejszenia zadłużenia (zaskarżona decyzja z 31 lipca 2013r. k.214 akt organu rentowego).

Skarżący M. B. ma 56 lat. Od (...) rozpoczął odbywanie kary 25 lat pozbawienia wolności. Przewidywany koniec kary przypada na (...). Do (...) skarżący osadzony był w Zakładzie Karnym w S. (informacja z Zakładu karnego w S. z (...). k.190 akt organu rentowego). W (...) przetransportowany został do Aresztu Śledczego W. B.. Skarżący jest osobą rozwiedzioną, nie posiada żadnych osób na utrzymaniu. Nie posiada majątku ruchomego i nieruchomego. Nie pobiera świadczenia emerytalnego ani rentowego. Poza zobowiązaniem wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego skarżący nie posiada innych zobowiązań wobec osób fizycznych lub prawnych oraz innych instytucji. W czasie odbywania kary pozbawienia wolności skarżący podejmuje pracę w ramach skierowania w firmie (...) przy Zakładzie Karnym w S. na stanowisku szwacza (oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz o sytuacji materialnej skarżącego k.198-202 akt organu rentowego). W okresie o (...) wynagrodzenie netto skarżącego z tytułu pracy wynosiło od 46 złotych do 138 złotych miesięcznie, a po dokonaniu potrąceń tytułem zajęcia egzekucyjnego (na poczet zadłużenia alimentacyjnego) i akumulacji do dyspozycji skarżącego pozostawała kwota od 13 złotych do 81 złotych. Wysokość środków przekazywanych na poczet zadłużenia alimentacyjnego wynosiła – w zależności od wysokości miesięcznego wynagrodzenia - od 18 złotych do 55 złotych miesięcznie (informacja Zakładu Karnego w S. z (...). o wysokości wynagrodzenia za pracę uzyskiwanego przez skarżącego k.205 akt organu rentowego). Orzeczeniem z (...) Lekarz Orzecznik ZUS Odział w P. uznał skarżącego za trwale częściowo niezdolnego do pracy od dzieciństwa. Niezdolność ta pozostaje w związku ze stanem narządu wzroku (wypis z treści orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z 19 stycznia 2010r. k.204 akt organu rentowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. B. podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art.68 ust.1 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006r. Nr 139, poz.992 ze zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Ustawa nie określa, co należy rozumieć przez szczególnie uzasadnione przypadki związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów pozostawiając tę kwestię do oceny w świetle okoliczności konkretnej sprawy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wypracowane zostały jednak poglądy co do wykładni powyższego sformułowania. I tak przykładowo Sąd Najwyższy w wyroku z 10 listopada 2010r. w sprawie I UK 119/10 (Lex nr 686798) stwierdził m.in., że o szczególnie uzasadnionych przypadkach można mówić w sytuacjach losowych lub nadzwyczajnych powodujących, że zobowiązany alimentacyjnie nie jest w stanie na bieżąco ani w dającej się przewidzieć perspektywie regulować obarczających go zaległości bez uszczerbku dla jego zdrowia, a ponadto, że nie zachodzą podstawy do umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego, jeżeli alimentacyjnie zobowiązany posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych. Z kolei Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 18 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 1201/12 (Lex nr 1293589) stwierdził, że przez szczególnie uzasadnione wypadki należy rozumieć pewne wyjątkowe, nietypowe, czy nawet bardzo nietypowe okoliczności powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależnego od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji. Sąd Okręgowy podziela w całości powyższe poglądy.

W niniejszej sprawie M. B. wnosił o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego wskazując, że od 2004r. odbywa karę pozbawienia wolności, której koniec przypada na (...). Wobec pozbawienia wolności nie jest w stanie spłacić zadłużenia. Wprawdzie w Zakładzie Karnym podejmuje pracę, ale dochody, które uzyskuje są niewielkie, a ponadto ma wydatki związane z zakupem środków czystości. Okoliczności te oraz fakt, że w chwili opuszczenia zakładu karnego będzie miał 72 lata powodują, że nie jest w stanie spłacić zadłużenia. Analizując okoliczności sprawy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że nie zachodzą ustawowe przesłanki do umorzenia należności skarżącego wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. W pierwszej kolejności wskazać należy, że obecna sytuacja skarżącego, tj. osadzenie w zakładzie karnym w związku z odbywaniem wieloletniej kary pozbawienia wolności nie jest następstwem zdarzeń losowych, a więc zdarzeń niezależnych od skarżącego i w związku z tym co do zasady nie można uznać, aby w sprawie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek nakazujący uwzględnienie wniosku o umorzenie należności. Odnosząc się do sytuacji materialnej skarżącego wskazać należy, że niesporne jest, iż skarżący nie posiada majątku, z którego możliwe byłoby szybkie zaspokojenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Skarżący nie dysponuje również stałym dochodem z tytułu świadczenia emerytalnego lub rentowego. Jednakże, jak wynika z powyższych ustaleń w czasie odbywania kary pozbawienia wolności skarżący podejmuje pracę uzyskując wynagrodzenie, z którego organ egzekucyjny potrąca kwoty na poczet zadłużenia wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Wysokość potrącanych kwota jest obiektywnie niewielka i wynosi od kilkunastu do pięćdziesięciu kilku złotych miesięcznie. Jednakże nawet tego rzędu kwoty sprawiają, że zadłużenie ulega stopniowemu zmniejszeniu. Argumentem za umorzeniem należności nie może być podnoszona przez skarżącego okoliczność, że posiada on wydatki, na które przeznaczają wynagrodzenie za pracę, a które to wynagrodzenie po potrąceniu zadłużenia wynosi kilkanaście złotych miesięcznie. Zadłużenie, które obciąża skarżącego jest wynikiem wieloletniego nieregulowania przez niego należności alimentacyjnych wobec uprawnionych i dotyczy ono okresu, kiedy skarżący nie odbywał jeszcze kary pozbawienia wolności. Obecna sytuacja skarżącego, jak i samo zadłużenie jest wynikiem określonych podstaw skarżącego w przeszłości. Odnosząc się jeszcze do faktu orzeczenia u skarżącego niezdolności do pracy wskazać należy, że orzeczenie to stwierdza częściową niezdolność do pracy, a ponadto fakt wykonywania przez skarżącego pracy na terenie Zakładu Karnego pokazuje, że ubezpieczony jest w stanie wykonywać pracę.

Kończąc wskazać należy, że wniosek skarżącego będący przedmiotem zaskarżonej decyzji jest kolejnym wnioskiem o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. W (...)przed Sądem Okręgowym w S. toczyła się analogiczna sprawa, w której na mocy prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w L. z (...). odwołanie

skarżącego od decyzji odmawiającej umorzenia należności zostało oddalone (wyrok Sądu Okręgowego w S. i wyrok Sądu Apelacyjnego w L. wraz z uzasadnieniami k.158-162 akt organu rentowego).

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał, że odwołanie M. B. nie zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477.14§1 kpc odwołanie to oddalił.